

Instruktion för forskarutbildning vid Åbo Akademi

Godkänd av styrelsen 19.12.2017

Träder i kraft 1.1.2018

Innehållsförteckning

1 § Tillämpningsområde.....	4
2 § Delgivning.....	4
3 § Författningar	4
4 § Utbildningsansvar enligt utbildningsområde och examen	4
5 § Styrelsen.....	5
6 § Fakultetsråd.....	5
7 § Dekanus.....	5
8 § Doktorand	5
9 § Handledare och biträdande handledare	5
10 § Sakgranskare för licentiatavhandling.....	6
11 § Förhandsgranskare för doktorsavhandling	6
12 § Kustos.....	6
13 § Opponent	6
14 § Betygsnämnd och dess medlemmar	6
15 § Nämnden för forskning och forskarutbildning.....	7
16 § Forskarskolan vid Åbo Akademi	7
17 § Doktorandprogram	7
18 § Utbildningsstruktur och målsatt studietid	7
19 § Språkanvändning i forskarutbildningen	8
20 §Handledning samt handlednings- och studieavtal.....	8
21 § Årlig uppföljning av doktorandstudierna	8
22 § Behörighet för studier inom forskarutbildningen.....	8
23 § Antagning till studier inom forskarutbildningen	8
24 § Ansökan om studierätt.....	8
25 § Kompletterande studier	9
26 § Inskrivning och terminsanmälan	9
27 § Rättigheter som studierätten vid akademien medför	9
28 § Avhandlingars form och offentlighet	9
29 § Artikelavhandling samt gemensamma artiklar	10
31 § Förhandsgranskning av doktorsavhandling	10
32 § Plagiatgranskning	11
33 § Bedömningskriterier	11
34 § Bedömningsskala och -grunder för avhandlingar inom forskarutbildningen	12
35 § Bedömning av licentiatavhandling.....	12
36 § Offentlig granskning av doktorsavhandlingen	12

37 § Anordnande av disputation.....	12
38 § Disputationen.....	13
39 § Bedömning av doktorsavhandling.....	13
40 § Huvudämne och helheter som jämställs med huvudämnet.....	13
42 § Avläggande av doktorsexamen	14
43 § Avläggande av filosofie doktorsexamen	14
44 § Betyg	14
45 § Tillstånd att anordna promotion.....	14
46 § Promotionsregister	14
47 § Promotor	14
48 § Ordning under promotionen.....	15
49 § Insignier.....	15
50 § Hedersdoktorer	15
51 § Ikraftträdande	15

1 § Tillämpningsområde

I denna instruktion för forskarutbildningen [FU] föreskrivs om de vetenskapliga och yrkesinriktade påbyggnadsexamina som avläggs vid akademien. I fortsättningen benämns dessa forskarexamina. I denna instruktion föreskrivs även om hur promotion ska ordnas.

Förutom denna instruktion finns följande dokument som styr forskarutbildningen:

- Förvaltningsinstruktionen [FI]
- Examensstadgan [ES]
- Instruktion för examination och bedömning
- Personalinstruktionen
- Instruktion för Centret för livslångt lärande [CLL]

Den svenska versionen av instruktionen är den gällande om det finns skillnader mellan den och den till engelska översatta versionen.

Rektorn fattar beslut om forskarutbildning i följande ärenden:

1. Avtal med andra universitet (FU 4 §)
2. Utnämning av nämnden för forskning och forskarutbildning (FU 15 §)

2 § Delgivning

Delgivning sker elektroniskt till abo.fi-adressen, förutsatt att samtycke för elektronisk delgivning har getts i samband med terminsanmälan. I annat fall sker delgivning till en postadress som angetts till Åbo Akademi.

3 § Författningar

Forskarutbildningen vid akademien anordnas enligt universitetslagen (558/2009), de förordningar som har utfärdats på grundval av den, de förordningar som nämns i 3 § i lagen om införande av universitetslagen (559/2009) och akademins författningar.

Forskningsetiska delegationens föreskrifter om god vetenskaplig praxis följs vid akademien.

Om jäv för aktörer inom forskarutbildningen gäller vad som föreskrivs i 27 och 28 § av förvaltningslagen (434/2003).

4 § Utbildningsansvar enligt utbildningsområde och examen

Examensstadgans bilaga 1 innehåller utbildningsansvaret vid akademien fördelat på fakultet, examen, benämning på doktorandprogram med eventuella inriktningar samt huvudämnen.

Utbildning kan ordnas så att den leder till en eller flera examina tillsammans med ett eller flera finländska eller utländska universitet. Då är det fråga om antingen en gemensam examen med ett betyg endast vid hemuniversitetet eller dubbelexamen med flera betyg.

Dekanus behandlar förslag om att ingå avtal om gemensam eller dubbelexamen för en doktorand. Om dekanus förordar att avtal ingås görs en framställning till rektorn som fattar slutligt beslut. Rektor ingår avtal med andra universitet.

5 § Styrelsen

Till styrelsen för akademins uppgifter hör att besluta om instruktionen för forskarutbildning.

6 § Fakultetsråd

Till fakultetsrådets uppgifter hör att

1. Fastställa årligen undervisningsplanen
2. fastställa examensstrukturer och lärandemål för examina och biämnena samt andra examensbestämmelser
3. besluta om antagning inom forskarutbildningen. Om studierätt beviljas innefattar ärendet att
  - a. godkänna handlednings- och studieavtalet
  - b. godkänna svenska eller engelska som undervisnings- och examensspråk
  - c. bekräfta valet av huvudhandledare och minst en biträdande handledare
4. bedöma doktorsavhandlingar samt fungera som första rättelseinstans i ärenden som gäller omprövning av bedömning av en avhandling inom forskarutbildningen
5. göra framställningar hos styrelsen om doktorandprogram

7 § Dekanus

Till dekanus uppgifter hör att

1. utfärda examina och vid behov i detta ärende ersätta varandra
2. utse sakgranskare för licentiatavhandling, förhandsgranskare för doktorsavhandling, kustos, opponent, betygsnämnd samt fatta beslut om disputationstillstånd, tid och plats samt användning av andra språk än svenska vid disputation
3. besluta om vitsord för avhandlingar för licentiatexamen
4. behandla en uppdatering av handlednings- och studieavtalet.

8 § Doktorand

Sökande till forskarutbildningen antas för avläggande av doktorsexamen. En forskarstuderande vid akademien benämns doktorand. En doktorand kan välja att avlägga licentiatexamen.

Alla doktorander med aktiv studierätt hör till forskarskolan vid Åbo Akademi. De som beviljats studierätt tidigast 1.1.2012 hör till något doktorandprogram. De som beviljats studierätt senast 31.12.2011 bör ansöka om att övergå till de nya bestämmelserna genom att till Forskningservice inlämna ett handlednings- och studieavtal som är undertecknat av alla parter. Dekanus fattar beslut på föredragning av Forskningservice.

9 § Handledare och biträdande handledare

Varje doktorand bör ha en huvudhandledare och en biträdande handledare. En handledare bör vara minst docent eller ha motsvarande vetenskapliga meriter för att handleda en doktorand. Huvudhandledaren bör vara anställd av akademien. En biträdande handledare bör ha avlagt minst doktorsexamen och behöver inte vara anställd av akademien.

Ifall huvudhandledaren under den kommande fyraårsperioden uppnår pensionsålder eller om en tidsbunden anställning upphör bör även den biträdande handledaren vara anställd vid akademien.

Ifall handledningsprocessen avbryts av någondera av handledarna under fyraårsperioden, bör fakulteten omedelbart utse en annan ersättare.

Byte av handledare eller biträdande handledare görs genom att ett nytt handlednings- och studieavtal inlämnas till och registreras vid Forskningservice. Avtalet ska vara undertecknat av alla parter, utom tidigare handledare eller biträdande handledare. Handledarens och biträdande handledarens uppgifter framgår av Handlednings- och studieavtalet.

10 § Sakgranskare för licentiatavhandling

Dekanus utser på föredragning av Forskningservice två sakgranskare på basis av ämnesansvarigas förslag. Båda bör ha avlagt doktorsexamen. Åtminstone den ena granskaren bör ha sin huvudsakliga verksamhet utanför ämnet, men båda rekommenderas vara utomstående. Handledaren kan inte vara sakgranskare. Sakgranskarnas uppgift är att inom 30 dagar ge var sitt eller ett gemensamt motiverat skriftligt utlåtande utgående från bedömningsgrunderna med förslag till vitsord.

11 § Förhandsgranskare för doktorsavhandling

Dekanus utser på föredragning av Forskningservice minst två förhandsgranskare på basis av ämnesansvarigas förslag och med doktorandens godkännande. Båda bör vara docenter eller ha motsvarande vetenskapliga meriter. Båda bör ha sin huvudsakliga verksamhet utanför ämnet. Handledaren för avhandlingen kan inte vara förhandsgranskare. Dekanus kan efter prövning utse förhandsgranskare i de fall då doktoranden yrkar på att manuskriptet förhandsgranskas, även om handledarna/ämnesansvarig inte förordar ansökan.

12 § Kustos

Dekanus utser på föredragning av Forskningservice en professor eller docent till kustos för disputationen. Kustos är vanligen handledaren eller en av fakultetens professorer. Kustos uppgifter under disputationen framgår av Proceduren vid disputationen.

13 § Opponent

Dekanus utser på föredragning av Forskningservice en eller två opponenter på basis av ämnesansvarigas förslag. En opponent ska ha docentkompetens eller motsvarande vetenskapliga meriter och bör ha sin huvudsakliga verksamhet utanför akademien. En förhandsgranskare kan fungera som opponent. Handledaren för avhandlingen kan inte vara opponent.

14 § Betygsnämnd och dess medlemmar

Dekanus utser på föredragning av Forskningservice och på basis av ämnesansvarigas förslag för varje disputation en betygsnämnd för bedömning av doktorsavhandling. Nämnden består av ordförande och två personer från ämnet eller närliggande ämne vid eller utanför akademien. Minst en medlem ska vara utanför ämnet. Nämndens medlemmar bör ha minst docentkompetens eller motsvarande vetenskapliga meriter. Förhandsgranskare får inte vara medlem i betygsnämnden. Då doktorsexamen avläggs som en

gemensam examen eller dubbelexamen kan fakulteten bestämma om en avvikande sammansättning av betygsnämnden, så att samarbetsuniversitetets önskemål kan uppfyllas.

Handledare hörs, men kan inte vara närvarande vid nämndens sammanträden och kan inte heller ingå som medlem i betygsnämnden.

Betygsnämndens uppgift är i huvudsak att med opponenter diskutera bedömningsgrunder och bedömningskala dels utgående från FU 33, 34 och 39 §, dels i relation till övriga avhandlingar inom ämnet och vetenskapsområdet.

Nämnden har dessutom som uppgift att bereda fakultetsrådets bedömningsbeslut. Inom 14 dagar från det att ordförande av Forskningservice erhållit opponenterens utlåtande ska nämnden till Forskningservice lämna in ett yttrande om vitsordsförslaget och motivera detta om det skiljer sig från opponenterens förslag.

15 § Nämnden för forskning och forskarutbildning

Nämnden för forskning och forskarutbildnings roll är att som ett rådgivande kollegialt organ för forskningen stöda resultatenheterna i planeringen och koordineringen av forskningen och att underlätta och stöda uppbyggandet av interna och externa allianser. Nämndens sammansättning, mandatperiod och uppgifter definieras i förvaltningsinstruktionen.

16 § Forskarskolan vid Åbo Akademi

Forskarskolan vid Åbo Akademi har som sitt syfte att stödja en professionalisering av forskarutbildningen genom en tydlig organisation och ansvarsfördelning. Målsättningen är att

1. forskarutbildningen är systematisk, välstrukturerad och högklassig
2. examen kan avläggas inom den tid som är fastställd i ett handlednings- och studieavtal
3. utbildningen ger färdigheter som krävs för forskaryrket och andra krävande sakkunniguppgifter både inom universitet, näringslivet och i samhället överlag

17 § Doktorandprogram

Forskarutbildningen organiseras i doktorandprogram, som i sin tur hör till forskarskolan. Vid varje fakultet finns minst ett doktorandprogram och koordineringen handhas av fakulteten.

18 § Utbildningsstruktur och målsatt studietid

Doktorsexamen omfattar 240 sp, vilket inkluderar studieprestationer (huvudämne/biämne/andra studier) 40 sp och avhandling 200 sp. Målsatt studietid är 4 år.

Då licentiatexamen avläggs som föregående till doktorsexamen omfattar licentiatexamen 120 sp, vilket inkluderar studieprestationer (huvudämne/biämne/andra studier) 40 sp och avhandling 80 sp. Målsatt studietid är 2 år. Efterföljande doktorsexamen omfattar avhandling 120 sp. Målsatt studietid är 2 år.

Specialpsykologie licentiatexamen omfattar 120 sp, vilket inkluderar specialiseringsstudier 65 sp, metodologiska studier 15 sp och avhandling 40 sp. Målsatt studietid är 4 år (deltidsstudier).

19 § Språkanvändning i forskarutbildningen

Undervisnings- och examensspråket är svenska eller engelska enligt vad fakultetsrådet beslutar.

20 §Handledning samt handlednings- och studieavtal

Då studierätt beviljas godkänns också ett handlednings- och studieavtal. Valet av huvudhandledare och biträdande handledare bekräftas samtidigt. Avtalet innehåller rättigheter och skyldigheter för handledare och doktorand.

21 § Årlig uppföljning av doktorandstudierna

Doktorandstudierna uppföljs årligen. Årsrapporten i utskrift lämnas till handledaren vid höst-terminens slut. Den går igenom tillsammans med handledaren i ett uppföljningssamtal/ utvecklingssamtal för anställda. En mera omfattande utvärdering, antingen av hela forskar-utbildningen eller tematiskt, görs regelbundet på initiativ av nämnden för forskning och forskar-utbildning.

22 § Behörighet för studier inom forskarutbildningen

UniL 558/2009 37 § föreskriver om behörighetsvillkor för studier som leder till högskoleexamen. Fakultetsråd eller dekanus (ifall ärendet är delegerat) kan förutsätta att den som antas till studier som leder till forskarexamen enligt UniL 37 § fullgör högst ett år (60 sp) kompletterande studier för att inhämta de färdigheter som behövs i utbildningen.

23 § Antagning till studier inom forskarutbildningen

UniL 558/2009 36 § föreskriver om antagning av studerande. Fakulteterna beslutar om antagningsprinciperna. Studierätt beviljas av fakultetsrådet, som kan delegera ärendet till dekanus. Till studier kan också antas den som av fakultetsrådet på annat sätt konstateras ha tillräckliga kunskaper och färdigheter.

24 § Ansökan om studierätt

Ansökan görs och lämnas in elektroniskt i Studieinfo.fi. Fakulteterna har antagning högst 4 gånger/år. Endast kompletta ansökningar behandlas. Ansökan innehåller uppgifter om sökande, tidigare utbildning inklusive utbildning på andra stadiet, språkkunskaper, avhandlingens språk, doktorand-program, handlednings- och studieavtal samt forskningsplan som är skriven antingen på svenska eller engelska och som kan genomgå plagiatgranskning.

Sökande bör i ansökningsskedet ha vidtalat en huvudhandledare som är anställd av Åbo Akademi och en biträdande handledare. Om utbildningen planeras att ordnas med en gemensam examen eller dubbelexamen som mål ska detta ingå i avtalet.

Forskningservice granskar behörighet och handlingar samt föredrar ärendet för fakultetsrådet, som kan delegera ärendet till dekanus. Beslutet kan vara att bevilja studierätt eller att ge avslag. Sökande som antagits till utbildning bör skriva in sig som doktorand vid Åbo Akademi inom två månader från det

datum då antagningsbeslutet delgivits. Forskningservice följer upp att sökande och antagna samt bekräftelsen av mottagen studierätt införs i Studieinfo inom skälig tid.

En sökande som är missnöjd med antagningsbeslutet får hos fakultetsrådet skriftligen söka rättelse inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen meddelades.

25 § Kompletterande studier

Då en sökande anhåller om studierätt för studier inom forskarutbildning men fakulteten förutsätter kompletteringar till tidigare utbildning innan studierna kan inledas, kan sökanden beviljas rätt att bedriva kompletterande studier vid akademien. Dessa kompletterande studier kan bedrivas så att studeranden är inskriven antingen för att komplettera sin tidigare examen eller är inskriven som doktorand men med skyldighet att avklara de kompletterande studierna före avläggandet av forskarexamen. Studierätten i det första fallet kan ändras till examensstudier efter det att den ämnesansvariga meddelat Forskningservice att de kompletterande studierna är avklarade.

Studierätten för de kompletterande studierna varar två hela läsår efter det att doktoranden har registrerat sig.

26 § Inskrivning och terminsanmälan

Om studierätt beviljats ska den antagna doktoranden skriva in sig och närvaroanmäla sig inom den tid som angetts i beslutet. Antagna doktorander måste vara närvaroanmälda under sitt första läsår. Doktorander måste varje läsår anmäla sig som närvarande eller frånvarande.

En doktorand som har inskrivits vid akademien, men som försummar att anmäla sig för läsåret och senare vill fortsätta sina studier ska hos Forskningservice ansöka om återinföring i matrikeln.

27 § Rättigheter som studierätten vid akademien medför

En doktorand som är närvaroanmäld för avläggande av examen vid akademien har rätt att delta i den undervisning och examination som akademien ordnar och rätt att få handledning i enlighet med handlednings- och studieavtalet.

En doktorand som har avlagt forskarexamen vid akademien har rätt att bedriva studier vid akademien så länge som närvaroanmälan gäller eller högst till läsårets slut.

28 § Avhandlingars form och offentlighet

Avhandlingar för licentiat- och doktorsexamen inlämnas fr.o.m. 1.8.2018 elektroniskt i akademins publikationsdatabas, där de är tillgängliga för allmänheten. Undantag är examensarbeten som förbereds för publicering eller är sekretessbelagda. Dessa avhandlingar förvaras elektroniskt, men som icke-offentliga, enligt bestämmelserna i ES.

Publicering av doktorsavhandling kan ske på två sätt, i tryckt eller digital form. Avhandlingen kan utges som monografi eller s.k. artikel-avhandling. Närmare anvisningar om publicering, upplaga, distribution, digital avhandling m.m. finns på akademins webbplats.

29 § Artikelavhandling samt gemensamma artiklar

Såsom licentiat- eller doktorsavhandling kan godkännas vetenskapliga referee-artiklar eller manuskript som behandlar samma problemkomplex och en integrering ("kappa") av dessa, eller något annat arbete som uppfyller motsvarande vetenskapliga kriterier.

Artikelavhandlingen ska bilda en helhet som innefattar 1–4 artiklar för en licentiat- och 3–7 artiklar för en doktorsavhandling. Merparten av de refereegranskade artiklarna bör vara godkända för publicering. Som artikel kan också godkännas artiklar skrivna gemensamt av flera personer, förutsatt att doktorandens självständiga andel framgår tydligt.

Avhandlingens språk

Doktors- eller licentiatavhandlingen skrivs på svenska, danska, norska eller engelska. I avhandlingar i finska eller främmande språk samt i finskans eller de främmande språkens didaktik kan språket i fråga användas. Fakultetsrådet kan av särskilda skäl besluta att något annat språk får användas i avhandlingen.

Språkgranskning

Licentiat- och doktorsavhandlingar i monografiform språkgranskas av Centret för språk och kommunikation. I språkämnen, då sakgranskaren har avklarat de fördjupade studierna i fråga och därmed har behörighet att språkgranska, utför sakgranskaren också språkgranskningen.

Svensk sammanfattning

Om avhandlingen är avfattad på ett annat språk än svenska, danska eller norska ska ett abstrakt på svenska (1 sida) ingå i avhandlingen.

Engelsk sammanfattning

Om avhandlingen är avfattad på ett annat språk än engelska ska ett abstrakt på engelska (1 sida) ingå i avhandlingen.

Sammanfattning vid utgivning på ett kommersiellt förlag

Om avhandlingen ges ut på ett kommersiellt förlag kan sammanfattningarna tryckas på ett lösblad som sticks in i de exemplar som används vid disputationen.

31 § Förhandsgranskning av doktorsavhandling

En doktorand som är registrerad för studier inom forskarutbildningen och som önskar disputerat för doktorexamen, inlämnar sitt manuskript till handledaren. Om handledaren bedömer att manuskriptet är färdigt för plagiat-, språk- och sakgranskning, samt följer bestämmelserna om artikelavhandlingar och sampublicationer, föreslår den ämnesansvariga två förhandsgranskare. Undantagsvis kan dekanus godkänna att manuskriptet förs vidare till förhandsgranskning (se 11 §).

Artikelavhandlingar förhandsgranskas efter godkänd plagiatgranskning. Monografier förhandsgranskas efter godkänd plagiatgranskning och språkgranskning.

Två förhandsgranskare ger inom 60 dagar var sitt motiverat skriftligt utlåtande utgående från bedömningsgrunderna. Om den ena förhandsgranskaren föreslår att manuskriptet underkänns, utses en ny förhandsgranskare, som inom 60 dagar ska komma med ett utlåtande. Om två förhandsgranskare inkommer med utlåtanden som underkänner manuskriptet, återbördas manuskriptet till doktoranden, handledare utses och handledningsprocessen återupptas.

Då manuskriptet fått två godkända utlåtanden ska anhållan om disputationstillstånd inlämnas inom 60 dagar.

32 § Plagiatgranskning

Alla examensarbeten bör genomgå plagiatkontroll med hjälp av ett plagiathanteringsprogram.

Plagiatgranskning görs alltid av alla artiklar, oberoende av om de är skrivna av en eller flera personer; artiklar som redan är publicerade ska inte genomgå plagiatkontroll.

33 § Bedömningskriterier

Licentiat- och doktorsavhandlingar bedöms utgående från följande kriterier:

Valet av ämne och forskningsproblem

Avhandlingen bör presentera gedigen ny kunskap, visa innovativa grepp och den kan också öppna en helt ny forskningsinriktning. Avhandlingen bör vara ändamålsenligt avgränsad. Syfte, problem-ställning och forskningsfrågor bör formuleras så att de kan besvaras på ett meningsfullt sätt.

Begreppslig klarhet och teoretisk behärskning av ämnet

Arbetet ska vara begreppsligt tydligt och författaren bör behärska de bakomliggande teorierna och kunna begreppsliggöra forskningsproblemet. Definitioner och begreppsbildning bör uttryckas klart.

Forskningsmetoder

Metoderna ska vara väl motiverade och ändamålsenliga med avseende på forskningsproblemet. Ett konsekvent bruk av forskningsmetoder räknas som merit. En djupgående behärskning av och insiktsfullt bruk av forskningsmetoderna räknas till arbetets förtjänster.

Material och källkritik

Materialet bör vara kvalitativt högtstående och kvantitativt tillräckligt med avseende på forskningsproblemet och forskningsmetoden. Källmaterialet granskas kritiskt och redovisas tillförlitligt genom korrekta citat, referenser och hänvisningar.

Presentation av resultaten

Forskningsresultaten ska presenteras tydligt och logiskt. Analysen ska vara konsekvent och välgrundad. Resultatredovisningen ska korrespondera med syfte och problemställning.

Slutsatser

Slutsatserna ska vara systematiska och välgrundade, och de ska härledas ur syftet, forskningsproblemet, materialet och metoden.

Arbetet som helhet och språkdräkten

Avhandlingen ska vara logiskt disponerad, språkdräkten tydlig och den grafiska framställningen klar. Texten ska vara sammanhängande och logisk, och fokusera på det väsentliga. Argumenteringen ska framskrida på ett logiskt sätt. Författaren ska visa prov på kritiskt tänkande, originalitet och självständighet.

Vid bedömningen av doktorsavhandling ingår försvar av avhandlingen under disputationen.

34 § Bedömningsskala och -grunder för avhandlingar inom forskarutbildningen

Bedömningsskalan för en godkänd doktorsavhandling eller avhandling för licentiatexamen är tvågradig och består av vitsorden godkänd och med beröm godkänd.

Godkänd

Avhandlingen har enligt de olika bedömningskriterierna inga större brister, och svagheter på enstaka områden kompenseras av förtjänster inom andra. Den bidrar med ny kunskap på det aktuella kunskapsområdet. Vad gäller formalia är avhandlingen i stort sett oklanderlig och examinanden kan sägas behärska sitt ämne väl.

Med beröm godkänd

Avhandlingsarbetet är genomgående förtjänstfullt utfört. Det präglas av självständighet och säkerhet, och bidrar med ny, väsentlig kunskap på det aktuella kunskapsområdet. Avhandlingen ska hålla högsta internationella standard för att få detta betyg, motsvarande laudatur på sjugradig skala.

35 § Bedömning av licentiatavhandling

Licentiatavhandlingar bedöms efter godkänd plagiatgranskning och eventuell språkgranskning (se 30 §). Två sakgranskare ger inom 30 dagar var sitt eller ett gemensamt motiverat skriftligt utlåtande utgående från bedömningsgrunderna. Utlåtandet ska innehålla förslag till vitsord. Om den ena sakgranskaren föreslår att prestationen underkänns, utses en ny sakgranskare, som inom 30 dagar ska komma med ett nytt utlåtande. Om båda sakgranskarna inkommer med utlåtanden som underkänner avhandlingen, återbördas avhandlingen till skribenten, handledare utses och handledningsprocessen återupptas.

Innan licentiatavhandlingen bedöms ska skribenten ges tillfälle att bemöta sakgranskarnas utlåtande. Skribenten och handledaren delges per e-post de utlåtanden som ligger som grund för den kommande bedömningen.

Dekanus bedömer licentiatavhandlingen utgående från sakgranskarnas vitsordsförslag och skribentens eventuella bemötande.

Skribenten delges beslutet, inklusive anvisningar för begäran om rättelse. En begäran om rättelse ska framställas skriftligt inom 14 dagar från den tidpunkt då resultatet av bedömningen delgivits. Dekanus beslutar som första instans om begäran om rättelse.

36 § Offentlig granskning av doktorsavhandlingen

Doktorsavhandlingar ska underkastas offentlig granskning.

37 § Anordnande av disputation

Dekanus fattar på föredragning av Forskningservice beslut om disputationstillstånd på basis av förhandsgranskarnas utlåtande och utlåtande från språkgranskning (se 30 §). Ett villkor för tillståndet är att alla doktorandstudier är avklarade.

Disputationsspråket är i regel svenska eller engelska. En inhemsk respondent håller sin *lectio præcursoria* på svenska.

Dekanus fattar beslut om användning av språk för disputation och/eller *lectio* samt om tid och plats för disputationen. Beslutet fattas senast 1 månad före disputationen.

38 § Disputationen

Disputationens huvuddel består av respondentens *lectio præcursoria*, opponentens allmänna kommentarer till avhandlingen, opponentens detaljgranskning och respondentens försvar samt opponentens slutomdöme. Denna del får räkna högst fyra timmar. Därefter får även andra framföra anmärkningar mot avhandlingen. Disputationen pågår i högst fem timmar.

Närmare anvisningar om proceduren vid disputationen ges i Proceduren för disputationen.

39 § Bedömning av doktorsavhandling

Betygsnämnden har möte med opponenten genast efter disputationen. Opponenten/opponenterna inkommer inom 21 dagar med ett skriftligt motiverat utlåtande som innehåller vitsordsförslag till Forskningservice.

Betygsnämnden ger inom 14 dagar till Forskningservice ett yttrande om vitsordsförslaget och motiverar detta om det skiljer sig från opponentens förslag. Fakultetsrådet bedömer avhandlingen också om antingen opponenten eller betygsnämnden föreslagit att prestationen underkänns.

Innan doktorsavhandlingen bedöms ska doktoranden ges tillfälle att bemöta opponentens utlåtande och betygsnämndens yttrande. Doktoranden och handledaren delges utlåtande och betygsnämndens yttrande vilka ligger som grund för den kommande bedömningen.

Avhandlingen och försvaret bedöms av fakultetsrådet med ett gemensamt vitsord utgående från opponentens vitsordsförslag, betygsnämndens yttrande och doktorandens eventuella bemötande.

Doktoranden delges beslutet, inklusive anvisningar för begäran om rättelse. En begäran om rättelse ska framställas skriftligt inom 14 dagar från den tidpunkt då resultatet av bedömningen och tillämpningen av bedömningsgrunderna delgivits (=utlåtandet och yttrandet). Fakultetsrådet beslutar som första instans om begäran om rättelse, därefter vicerektor för forskningen.

40 § Huvudämne och helheter som jämföras med huvudämnet

De läroämnena som kan vara huvudämnena i examen anges i ES, bilaga 1. Om i utbildningen för högre högskoleexamen ingår en helhet som jämföras med huvudämnet kan en helhet på samma område även utgöra huvudämne i forskarutbildningen. Då beaktas vad som i FU bestäms om filosofie doktorsexamen.

41 § Avläggande av licentiatexamen

En doktorand kan välja att avlägga licentiatexamen efter att ha genomfört den av fakulteten i avtalet fastställda delen av de studier som hör till forskarutbildningen och den specialiseringsutbildning som eventuellt hör till examen. Licentiatexamen omfattar även en licentiatavhandling.

42 § Avläggande av doktorsexamen

En doktorand kan avlägga doktorsexamen efter att ha genomfört den av fakulteten i avtalet fastställda delen av de studier som hör till forskarutbildningen, samt avfatta en doktorsavhandling och offentligt försvarat den.

Om doktoranden avlägger dubbelexamen, vilket innebär betyg vid flera universitet, ska påbjuden granskning av avhandlingen göras vid akademien innan betyg utfärdas.

43 § Avläggande av filosofie doktorsexamen

Utöver på det humanistiska och naturvetenskapliga utbildningsområdet kan filosofie doktorsexamen avläggas på alla utbildningsområden vid akademien där forskarutbildning kan bedrivas.

Filosofie doktorsexamen utges då doktoranden i sin utbildning saknar antingen lägre eller högre högskoleexamen eller en femårig högre högskoleexamen på det utbildningsområde där doktoranden avser att avlägga sin doktorsexamen. Filosofie doktorsexamen utges då doktoranden tidigare har avlagt en doktorsexamen som hör till samma utbildningsområde.

44 § Betyg

Forskningservice föredrar betyget för dekanus som fattar beslut om att utfärda betyget. Bestämmelser om betyg och intyg följer i tillämpliga delar ES.

Genom beslut av fakultetsrådet kan den som avlagt doktorsexamen tilldelas traditionella insignier vid promotion eller utan solenn promotion.

45 § Tillstånd att anordna promotion

Vicerektor för forskningen anhåller av kansler om rätt att ordna promotion inom alla fakulteter. Vid promotionen promoveras hedersdoktorer och doktorer. Därtill kan jubeldoktorer promoveras.

46 § Promotionsregister

I anslutning till studeranderegistret förs ett register över promoverade personer.

47 § Promotor

Fakultetsrådet utser promotor vid fakulteten enligt följande:

1. en promotor för humaniora, psykologi och logopedi (FHPT)
2. en promotor för teologi (FHPT)
3. en promotor för pedagogik och välfärdsstudier (FPV)
4. en promotor för samhällsvetenskaper och ekonomi (FSE)
5. en promotor för naturvetenskaper (FNT)

6. en promotor för teknik (FNT).

Promotionsspråket är latin.

Vid promotionen hälsar promotor promovenderna och överräcker insignierna till dem.

48 § Ordning under promotionen

Promotionen sker så att promotor först promoverar jubeldoktorerna, sedan hedersdoktorerna och därefter doktorerna på respektive vetenskapsområde i den ordning som anges i FU 47 §. Till sist promoverar promotor i en grupp de filosofie doktorer som har avlagt examen enligt vad som bestäms i 43 §.

49 § Insignier

Vid promotionen mottar de som ska promoveras insignierna som hör samman med doktorsgraden. Fakultetsråden fastställer vilka insignier som hör till varje doktorsgrad. Insignier kan vara doktorshatt, lyra, värja, diplom, krage och brosch.

50 § Hedersdoktorer

Fakultetsrådet utser högst tre hedersdoktorer per fakultet. Ytterligare kan rektor föreslå två hedersdoktorer för fakulteterna.

51 § Ikraftträdande

Denna instruktion träder i kraft 1.1.2018. Genom denna instruktions ikraftträdande upphävs Instruktion för forskarutbildningen vid Åbo Akademi som godkänts av styrelsen 1.5.2015 inklusive senare gjorda ändringar.